

ZUS utrudnia eksporterom prowadzenie działalności w UE

ZUS odmawia niektórym eksporterom wydawania zaświadczeń E-101 na podstawie własnej interpretacji unijnych przepisów.

Po naszej publikacji (GP 216/2008) o tym, że ZUS zniechęca polskie firmy do działalności w UE, rzecznik praw obywatelskich poinformował nas, że wystąpi do rządu o wyjaśnienie przepisów regulujących opłacanie przez polskie firmy składek ubezpieczeniowych od delegowanych pracowników do UE.

Rzecznik obawia się, że wielu polskich pracodawców może rezygnować ze świadczenia usług w Unii Europejskiej. Jest to spowodowane tym, że ZUS nie wydaje im zaświadczeń E-101 dla delegowanych przez nich pracowników. Organ rentowy żąda od firm spełnienia restrykcyjnych warunków, które nie są wymagane prawem wspólnotowym.

Kwestie delegowania pracowników reguluje art. 14 rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie. Zgodnie z nim firma wysyłająca swojego pracownika do pracy za granicą do innego państwa UE może przez 12 miesięcy opłacać za niego składki na ubezpieczenia społeczne według prawa kraju, w którym ma swoją siedzibę. Polska firma delegująca pracowników np. do pracy w Niemczech może więc opłacać za nich składki w Polsce, pod warunkiem że okres wykonywania pracy za granicą nie przekracza roku.

Polscy przedsiębiorcy, chcąc skorzystać z tej możliwości, powinni jednak uzyskać w ZUS zaświadczenia E-101 dla każdego delegowanego za granicę pracownika.

Aby ZUS wydał im takie zaświadczenie, przedsiębiorca musi spełnić określone warunki, wyszczególnione w unijnym rozporządzeniu nr 1408/71 i w Decyzji Komisji Administracyjnej ds. Zabezpieczenia Społecznego nr 181 z 13 grudnia 2000 r.

- ZUS wymaga jednak spełnienia dodatkowych, warunków nie wymienionych w unijnych przepisach - mówi Tomasz Major, prezes Izby Pracodawców Polskich.

ZUS wymaga, aby firma starająca się o zaświadczenie E-101 udowodniła, że prowadzi na terenie Polski znaczącą działalność, tzn. uzyskuje w kraju około 25 proc. przychodów. W praktyce więc to organ rentowy ustala, kiedy firma spełnia warunek, aby uzyskać druk.

- Przyjmuje się na podstawie praktycznego przewodnika dotyczącego oddelegowania pracowników w państwach UE, EOG i Szwajcarii, że firma prowadzi znaczącą działalność w kraju, jeśli osiąga w nim ok. 25 proc. obrotów - mówi Barbara Zaborska-Stępień, dyrektor Departamentu Ubezpieczeń i Składek w Centrali ZUS.

Zdaniem Ewy Urbanowicz, specjalisty ds. kadr i płac ADF Lidmar, poradnik nie jest jednak prawem unijnym.

- Jest jedynie interpretacją przepisów. ZUS nie może na podstawie poradnika określać, czym jest znacząca działalność - mówi.